

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 6 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Domovinska postava.

Državni zbor je ravnokar sprejel novo domovinsko postavo po vladnem načrtu z malimi spremembami. Upati je, da jo potrdi tudi gosposka zbornica, in tako se bo kmetom vsaj ena dolgoletna želja izpolnila. Bil je res že skrajni čas, da se je domovinska postava predelala. Ako si govoril s kmečkimi župani, tožili so vsi enako, da jim nobena reč ni toliko težav napravljala, kakor skrb za obilno število revežev, ki so prebivali v tujih krajih, od domače občine pa podporo zahtevali, kakor jim je velela stara domovinska postava. Bolj ko se kmetom slabo godi, bolj tišči ljudstvo v mesta in v tovarne.

Marsikdo je že v mladih letih svoj rojstni kraj zapustil; v mestu je našel dober zaslužek, pa ga tudi tam pustil, kar je seveda ugajalo mestnim trgovcem in krčmarjem. Ko se je pa postaral, da ni mogel več služiti, in je začel pomoči iskati, niso mu v mestu nič dali, ne denarne podpore, ne dovoljenja za beračenje, rekli so mu: »Išči pomoči pri svoji domači občini, kjer si rojen in kamor spadaš!« Tako je padlo na kmečke občine silno težko breme. Bolj reven ko je bil kak kraj, več ljudi ga je zapustilo, in toliko več revežev se je moralo čez nekaj let podpirati.

Naj je bila občina še tako revna, par goldinarjev podpore vsaki mesec morala je vsakemu revežu poslati. Če se je župan izgovarjal, da nima denarja, pritožil se je revež na deželni odbor, in tisti je županu ukazal, da mora nekaj podpore dati. Da je denar vkup spravil, moral je župan občinsko doklado povišati, in posestniki so morali plačati.

To breme se bo kmetom po novi postavi zdatno olajšalo; kajti ona določuje, da spada vsak pod tisto občino, kjer že deset let prebiva; ako ima pa hišo ali obrtnijo ali kupčijo, da je davkom podvržen, prisedi domovinsko pravico že v petih letih. Kdor tedaj svojo rojstno kmečko občino zapusti in se v mesto poda, dobi v mestu domovinsko pravico in mora v boleznih ali starosti tam podporo dobiti, do svojega rojstnega kraja pa zgubi vse domovinske pravice. Tako se bodo kmečke občine mnogih revežev znebile.

Mestni poslanci so se tej postavi močno upirali, pa so morali vendar odjenjati. Zdaj pa tiščijo na to, naj bi skrb za reveže država prevzela. To bi bilo pa slabo za kmete; kajti država bi morala davke za toliko povišati, kar bi za reveže potrebovala, in velik del teh davkov bi zopet na kmete padel. Upamo pa, da se bo kmečkim poslancem posrečilo, to nakano meščanov zabraniti; saj vlada vendar dobro vé, da je v mestih več bogastva, ko na kmetih; kajti na deželi je malo ljudi, ki bi se v kočijah in na kolesih za kratek čas okoli vozili, brez dela dobro živeli in se po veseljah zabavali.

Trdo delo, črn kruh in velike skrbi, to je kmetova osoda.

So tudi na deželi nekatere občine, ki bodo po novi postavi v škodo prišle, namreč take, kjer se nahajajo tovarne in je torej mnogo revnega ljudstva. Vsem se pač ne more prav storiti, vendar pa bo velika večina kmečkih občin nove postave vesela; nekdo je izračunal, da je od sto kmečkih občin 95 po tej postavi na boljem in le pet na slabšem. Najbolj pravično bi bilo, ko bi tovarne, rudniške jame in fužine same skrbele za svoje delavce, da bi v starosti ne prišli sosedom na žlico.

Prošnja ptujskega okr. odbora za državno podporo.

Dne 16. oktobra se je naš vrli poslanec, veleč. g. dr. Gregorec obrnil v zbornici poslancev na Dunaju do vlade s sledečo peticijo ali prošnjo, ki se je po njegovi želji vsprejela v stenografični protokol ali zapisnik. Prošnja se glasi:

Slavna zbornica! V ptujskem okraju se pečajo ljudje večinoma le s poljedelstvom in vinorejo. Haloške vinograde pa uničuje precej let sem trtna uš; zasledili so jo že na vseh krajih ob desnem bregu Drave, kjerkoli se sadi trta. Lani se je prikazala tudi na levem bregu v dveh občinah. Ne bo dolgo, da je bodo vsi vinogradi polni. V Halozah je mnogo vinogradov popolnoma uničenih; oni pa, ki še niso do cela uničeni, pač pa okuženi, nesejo prav malo in še to malo bode kmalu zginilo. A popravljajo se vinogradi le počasi. Zakaj? Zato, ker primanjkuje posestnikom potrebnih pomočkov, da bi popravljanje v vinogradih res kaj izdalo. Ta žalostna osoda tukajšnjih vinogradnikov pa je postala letos še bridkejša.

Meseca maja in junija je skoraj neprestano in hudo deževalo. Preobilna voda je odnesla veliko rahle t. j. najboljše zemlje raz hribe in gorice v doline in ravnine ter tam podsula travnike z blatom in s švižcem. Vsled vednega deževja tudi grozdje ne more biti kaj prida; namesto zažetih grozdov visijo na trsu le češulje.

Pa to še ni vse! Julija in avgusta meseca je pobila vrhu tega še tudi toča malo da ne vse občine tega okraja; torej tudi prihodnja leta ne bo veliko pričakovati v vinogradih. — Poljski pridelki so bili letos vsled deževja že itak slabi, takorekoč vodeni in premočeni, a toča jih je tako poškodovala, da se v nekaterih občinah resno bojijo lakote. Uradno se ceni po toči in povodnji v ptujskem okraju povzročena škoda na 180.000 gld.; oni, ki so prišli takorekoč na nič, trpijo 80.000 gld., v celem okraju pa 200.000 gld. škode.

C. kr. okr. glavarstvo je vse potrebno ukrenilo, da

izprosi na dostojnem mestu potrebno pomoč v tej sili. Zato izraža okrajni odbor le še prošnjo, da naj slavna zbornica vsprejme dotične vladne predloge.

Isti okrajni odbor pa si osoja opozoriti slavno zbornico, da je tudi v onih krajih, kjer se ni trtne uši, letos toča tako pobila, da najmanj tri leta ne bo kaj brati — a obdelani pa vinogradi vkljub temu vendar-le morajo biti. Bi-li ne bilo za vinogradnike, pa tudi za državno blagajnico bolj ugodno, da se vinogradi takoj zasadijo z ameriškimi trsom, kakor da bi se obdelovala domača trta, ki je večinoma že okužena ali vsaj v kratkem gotovo bode. Za to zasajanje pa je malokateri posestnik dovolj premožen.

Da se po trtni uši uničeni vinogradi popravijo, posojujeta vsako leto država in dežela nekaj denarja poškodovanim posestnikom brezobrestno. Takih posojil imamo v ptujskem okraju do sedaj še prav malo. Sicer je res prav malo posestnikov prosilo za to podporo. Pa zakaj? Bržkone zato, ker se prvim prosilcem prošnje večinoma niso uslišale. To je marsikaterega posestnika ostrašilo, da si ni upal slične prošnje uložiti. Ako se bode gosposka odsihmal bolj ozirala na prošnje za brezobrestna posojila, se bodo gotovo tudi v ptujskem okraju od dne do dne zdatno množile. Denarja bi gotovo zmanjkalo, ako bi se posojal neobrestno vsakomur, ki je poškodovan in podpore potreben. Štajarska dežela pa je letos veliko trpela zavolj vremenskih nezdod in slabih letine. Ona sama nikakor ne zmore potrebnega denarja. Zato nam mora na pomoč prihiteti — država, in nam pripomoči brž ko mogoče in kolikor največ mogoče. Dosedanja postava pa določuje in dovoljuje neobrestna posojila le posestnikom, katerim jih je pobila toča. Taki vinogradi sicer res niso za vedno, pač pa za precejšnje vrsto let takorekoč tudi uničeni. Da se tako oškodovanim posestnikom tudi na prej omenjeni način pomore, se mora ali dotična postava spremeniti, ali pa naj poseže — kar je menda bolj prilično — država vmes s tem, da kar naravnost sama dovoli in določi poškodovanemu okraju toliko neobrestnega posojila, kolikor ga je treba po davkarijskem preračunjenju in ocenjevanju škode ter po številu in velikosti uničenih vinogradov.

Podpisani okrajni odbor predlaga torej slavni zbornici prošnjo, naj ona deluje pri vis. ministerstvu nato, da se 1. odloči za vinograde, uničene po trtni uši, večja svota denarja ter da se prošnje odsihmal ugodnejše in hitreje rešujejo, ne pa da bi čakale — kakor se je dosedaj godilo — dalje ko leto dnij odgovora; 2. da se tudi za vinogradnike, po toči za več let oškodovane, določi primerna svota po c. kr. okrajnem glavarstvu, da jo razdeli med oškodovane posestnike kot neobrestno posojilo.

Okrajni odbor ptujski, dne 10. oktobra 1896.

Cerkvene zadeve.

Pomisijonska slovesnost v Framu.

Srečni dnevi sv. misijona so nam brzo potekli, nauki pa in veselje srca nam je v najslajšem spominu. Zato so nam gosp. župnik obečali za dan 28. oktobra neko pomisijonsko slovesnost ali zahvalnico sodelajočim gospodom, zlasti pa milostljivemu knezoškofu za tako požrtvovalni in sijajni sklep sv. misijona. Težko in z napetim srcem smo pričakovali dneva te svečanosti, ki se je tudi lepo obnesla.

Na predvečer ob 2. uri so nas čakali trije tuji spovedniki iz Maribora in Slivnice, ki so spovedavali do

trdne teme. Ob 1/2 6. uri se zgledajo zvonovi v veselem trijančenju »Večne luči« — in v trenutku je na posredovanje vrlega predstojnika g. Janeza Gerta angel ljubezni prižgal lučico na vsakem oknu cele vasi, ker v sleherni hišici je ljubezen do višjega pastirja doma. Brž zadonijo topiči izpod starega grada, ki sosedom javijo slavnost bodočega dneva. Na vrhuncih naše lare pa se zažarijo kresji, kakor znamenje goreče ljubezni, ki v platinjskih srehi nepopačena tlije. »Kaj takega še Fram ni imel« — je bila splošna govorica.

Noč nam je mirno in sladko pretekla. Pa že ob 4. uri zjutraj nas zvonovi in strelba zopet zbudijo, ter vabijo v cerkev k službi božji, ki se je začela ob 1/2 7. uri s pobožnostjo sv. rožnega venca, opravili so jo č. oče Nikolaj iz Maribora, in mnogoterim podelili sv. obhajilo. Potem so še služili sv. mašo č. g. Janez Toman, kaplan slivniški, in obhajali vse, kateri na skupno sv. obhajilo niso mogli počakati.

Ob 10. uri stopijo na pridiznico č. g. Frane Heber, župnik iz Spodnje Poljskave, ter v mili besedi razložijo pomen te slovesnosti, in so nam priporočali zahvaliti se: Bogu, škofu, duhovnikom, starišem. Zdaj stopijo domači župnik, spremljani od slivniških gospodov, pred oltar k slovesni maši — v navzočnostih ednajstih gospodov duhovnikov, županov, šolskih možev, opletenih družic in obilno pobožnih domačinov in tujcev, ki so v čutljivi gorečnosti popevali ter molili višjemu pastirju za milost, zdravje, zveličanje — v zahvaležnem spominu na slovesni sklep sv. misijona dne 27. septembra.

Med sv. mašo je bilo skupno obhajilo, katerega se je udeležila razvun opletenih družic tudi lepa truma, do 400 drugih ljudi, ki smo je vsi Bogu darovali za mil. nadpastirja. Po službi božji peljejo g. župnik šolarje in družice v župnišče, ter so jih ondi veselo pogostili.

Pri skupnem obedu so se vršile pristrčne napitnice v zahvalo mil. knezoškofu, kakor tudi navzočim petnajsterim gospodom. — Tako spoštuje in ljubi slovenski narod — na Štajarskem svojega nadpastirja in škofa!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Marija Magdalena v Mariboru 53 gld., Zavrče 3 gld. 70 kr., Stari trg 14 gld. 22 kr., Kapele pri Brezicah 5 gld. 14 kr., Sv. Urban nad Ptujem 14 gld. 05 kr., Velika Nedelja 15 gld. 22 kr., Sv. Janž na Peči 3 gld., Zabukovje 5 gld., Podgorje 10 gld., Planina 2 gld. 20 kr., Polje 10 gld. 50 kr., Sv. Lenart pri Vel. Nedelji 25 gld., neimenovana dobrotnica 15 gld.

Gospodarske stvari.

Poprimite se zimskih hrušek!

Kdor hoče hruške v denar spraviti, priskrbi si naj v svoj sadovnjak prav veliko zimskih hrušek in pa hrušek, ki so med najprvimi zrele. V drugi polovici poletja, kakor tudi v jeseni nimajo hruške nobene prave cene, ker jih je večidel na obilico. Pač pa poskoči njih cena o časih, kedar jih primanjkuje, kedar jih ima zrele le ta ali oni gospodar.

Vrhu tega mi bode vsakdo pritrtil, da se navadne hruške, ki poleti in v jeseni dozori, ne dajo dolgo in vspešno hraniti. Temu nasproti ostanejo zimske hruške celo zimo in še spomladi, skoraj do poletja sveže, okusne in brez pogreška. Vsled vseh teh okolištin in dobrih lastnostij plačujejo se neredkokrat po desetkrat dražje, kakor navadne hruške. Če jih pa gospodar ne misli prodati, mu tudi doma prav pridejo. Kajti ravno ob onem žalostnem, postnem času, ko nima kaj svežega